

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravnništvo: Wolfova ulica št. 1/I.
Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Po Radičevem izstopu.

V trenutku, ko je bilo že odločeno, da konča sedanjo krizo parlamentarna vlada g. Davidoviča, v tistem hipu je Radič z brezvestnimi zahtevami in nesramnimi izjavami razbil parlamentarno vlado in pokopal Davidovičovo vladno sporazuma.

S tem je Radič pred vsem svetom dokumentiral, da mu ni niti za sporazum in niti za parlamentarizem, temveč samo za nelepe osebnosti. Da bi postal nekronani, toda absolutni gospodar vsaj Hrvatske, če že ne vseh prečanskih krajev, to je vsebina vse Radičeve politike in zato je razbil Radič parlamentarno večino. Zakaj, ta je pomenila odložitve volitev, volitve pa so bile Radiču najnujnejše, ker v volitvah si je upal pridobiti tako moč, da bi bila njegova stranka najmočnejša in on gospodar situacije.

Ta Radičev račun je tako jasan, da ne rabi nobenega posebnega dokaza. Ta Radičev račun pa že tudi pove, v kateri smeri mora biti dan odgovor Radiču.

Ne sme obveljati Radičeva želja in volitve se ne smejo vršiti. To je prvo, kar treba z vsem povdarkom naglasiti. Volilna vlada Pašić-Pribičević je bila napačna preje, danes, ko je v stvari identična z Radičevimi zahtevami, je še bolj napačna. Oholost seljaškega voditelja, da ne gre brez njega, je treba strgati in s postavitvijo parlamentarne vlade dokazati, da gre tudi brez njega. In treba je vsem Radičevim volilecem dokazati, da gre Radiču napačno pot in da niso volitve tedaj, kadar hoče g. Radič, temveč, kadar hočejo to drugi. Nujno je, da bo Radič še leta dolgo moral tolažiti svoje volilce z obljubami in da bodo skeptiki med njimi rasli kar sami od sebe. To pa se bo zgodilo le, če bo dan razvoju čas in zato so danes volitve absolutna zmot.

Včeraj je bil še ključ situacije v rokah Radiča, danes je padlo vse iz njegovih rok. Včeraj je bil Radič na višku moči, danes se je pričela njegova pot navzdol in to bodo spoznali njegovi pristasi, ko bodo videli, da se Radičeva osnovna misel ni uresničila. Zato zaradi Radiča proči z volitvami!

Ampak to ne zadostuje, temveč storiti je treba več. Radiču je treba vzeti vse volilne šanse in pripraviti vse potrebno, da se pri prihodnjih volitvah, ki morajo biti ob pravem času, ne bo Radič boril za zmago, temveč za obstoj.

In v tem oziru je prva dolžnost vseh državljanov, da poskrbe, da bo končala sedanjo krizo prava parlamentarna vlada. Usodna pogrška bi bila, če bi mogel Radič, ki je razbil parlamentarno večino le deloma veljati kot zaščitnik parlamentarizma. Narobe z žigom onega, ki je iz osebnih motivov onemogočil najbolj parlamentarno vladno, s tem žigom mora iti Radič v volilni boj.

Pa še eno nalogo mora izpolniti nova parlamentarna vlada. Za nobeno ceno ne sme izgledati, kakor da bi bil vsled ne preprečen boj proti korupciji. Ne sme dobiti Radič prilike, da bi govoril, korupcionistom se prišli na krmilo, ker ni mene več v Beogradu, temveč javnost mora spoznati, da se Radič ne bori proti korupcionistom, temveč proti ljudem, ki so napravili red, ki niso umaknili obtožbe proti korupcionistom.

Ko je nova vlada postavljena, tedaj je njena sveta dolžnost, da bo ves narod spoznal, da je to vlada zakonitosti in dela. Zato nobenega samolastnega razračunavanja z radičevci, zato nobenega nezakonitega preganjanja, temveč tako politiko je treba voditi, da bo narod sam prijel Radiča za besedo, kadar bo ta govoril o nasilnostih Beograda. Na drugi strani pa nobenega omahovanja proti onemu, ki bi se pregrešil proti zakonu in vseeno, če se ta piše Radič ali Pašić. In potem pravo socialno delo za ljudstvo! Dajte invalidom to, kar jim gre in povejte jim potem, da jim je hotel Radič z volitvami to vzeti! Dajte kmetom, na kar imajo pravico in povejte jim, da jim je hotel Radič z volitvami to vzeti! Skratka: s pozitivno državno politiko se ubija demagoge in

Davidovičevi pogoji Radiču.

Beograd, 24. oktobra. Sinoči so bili v avdijenci N. Petrovič (dvakrat), Cemović in Davidovič. Po izhodu iz dvora ni hotel Davidovič podati nobene izjave, marveč je vse prepuštil Nastas Petroviču. Tudi Nastas Petrovič je bil zelo rezerviran. Izjavil je samo, da je nekdo dobil mandat, ki ga bo znal porabiti.

Beograd, 24. oktobra. Včeraj je bilo načelno že odobreno, da se poveri sestava vlade bloku in v tem oziru je Davidovič hotel definitivno razčistiti situacijo in odnosa HRSS do države. Stavil je s kraljevim odobrenjem Radiču sledeče pogoje, ki bi naj odgovoril nanje do petka.

1. HRSS se odreče svoji aktivni republikanski propagandi ter postavi odkriti na osnovo veljavne ustavne ure-

ditve, pri čemur ji ostane neprikrajšano pravo delovati za spremembo ustave v okviru narodnega edinstva.

2. HRSS izstopi oficijelno iz boljševiške seljaške internacionale, prekine svoje zveze s sovjetsko vlado ter z makedonskim komitejem in ustavi svojo propagando v naši vojski.

3. HRSS prevzame polno odgovornost za svoje sodelovanje v parlamentu, odnosno v parlamentarni večini. Zato mora priti njen predsednik Radič v Beograd, da položi prisego kot poslanec in prevzame osebno vodstvo svoje politike v vladi in parlamentu.

Radič je sklical še pred potekom danega roka poslance HRSS in z znanimi komunisti razbil vsa nadaljna pogajanja.

Po Radičevem govoru.

Beograd, 24. oktobra. Včeraj do 4. ure popoldne je bil položaj miren. Tendencia je bila, da dobi Davidovič mandat za sestavo poslovne vlade bloka s tem, da radičevci vstopijo v vladno in izpolnijo že znane pogoje. Vesti o govoru Radiča na seji HRSS in ko-

Radič razbil parlamentarno večino.

Beograd, 24. oktobra. Že okoli 4. ure popoldne so se v predsedstvu vlade zbrali šefi bloka na konferenco. S prihodom Davidoviča in N. Petroviča so se konference nadaljevale in trajale do 8. ure zvečer. N. Petrovič je po izhodu iz preds. vlade izročil novinarjem sledeči komuniké:

»Govor Stjepana Radiča, čeprav še ni znan v svoji celoti, kakor tudi resolucija njegove stranke sta napravila mučen vtis na vse politične kroge, ki odkritosrčno žele sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Po tem govoru in resoluciji HRSS, kakor tudi po razmotrivanju o nadaljnjem zadržanju ožjega

munike HRSS pa so popolnoma spremenili položaj. Stališče bloka je poslabšano. Na površje je prišlo zopet nebroj kombinacij, med njimi pa najvažnejša: poslovna volilna vlada P. P. ali pa koncentracijska vlada radikalov in ožjega bloka. (Glej str. 2.: Komuniké HRSS.)

KRALJU PREDLOŽEN KOMUNIKE HRSS.

Beograd, 24. oktobra. Na željo krone je včeraj minister N. Petrovič predložil kralju poročilo o zborovanju HRSS v Zagrebu. Petrovič je z dvora odšel k Davidoviču in bil pozneje ponovno klican v avdijenco, h kateri je bil pozvan tudi Davidovič. Ministra sta skupno odšla z dvora, nakar je Davidovič sklical konferenco načelnikov vladnih skupin.

SEJA NAČELNIKOV VLADNIH STRANK.

Beograd, 24. oktobra. Od 9. do 12. ure se je vršila seja demokratskega kluba. Seji kluba je prisostvoval tudi Davidovič, ki je odšel ob 10. uri 30 minut v predsedstvo vlade, kjer se je vršila konferenca šefov vladnih strank, na kateri so bili Davidovič, dr. Korošec, N. Petrovič, Marinković in Cemović. Kakor doznava vaš dopisnik, je prišlo do nesoglasij v pogledu komunikéja, ki ga je dal novinarjem N. Petrovič. Muslimani in SLS pa niso zadovoljni, da je bil komuniké izdan javnosti, kar nikakor ni v korist razvoju situacije. Na blokovi seji se ni doseglo

nobnih posebnih rezultatov. Blok bo počakal najprej sklep demokratskega kluba. Danes popoldne se pričakuje Radičev odgovor na vladni komuniké.

Beograd, 24. oktobra. Behmen je izjavil, da komuniké radičevcev ne znači razdora med ožjim blokom in radičevci. Najmanj pa bi mogel komuniké omajati federalističen blok. V bloku vlada po njegovem zatrdanju popolna soglasnost. Komuniké HRSS je samo v trenutku poslabšal naš položaj, kar pa ne znači ničesar. Slično izjavo je podal tudi dr. Korošec.

blokom minimalni. Ako bi ožji blok vstopil v vladno, bi bila s tem izvršena cepitev širšega in federalističnega bloka. Vsekakor pa so kombinacije s HRSS precej iluzorne. Opozicionálni krogi so po objavi Radičevega govora takoj pričeli govoriti o razpadu bloka, ki se sedaj smatra kot gotova stvar.

DEMENTI RADIKALOV.

Beograd, 24. oktobra. Radikalni klub je izdal komuniké, v katerem dementira senzacionalne vesti »Pravde« in »Novosti« o kakih nesoglasjih v klubu. Dalje zavrača rad, klub, da so bili nekateri člani predsedništva izključeni iz kluba, in dementira te vesti kot popolnoma izmišljene, češ da se na ta način jasno kaže, kakšna nelojalna sredstva uporabljajo njih nasprotniki.

rili, da ne store Radičeve napake; da bi tudi njim Radičev neuspeh — ne njihov uspeh — zlezel v glavo. Že opetovano se je zgodilo, da so njihovi grehi izbrisali Radičeve grehe, toda tudi to se mora nehati. In zato pravimo:

Nova vlada mora biti taka, ki bo s svojim pozitivnim delom agitirala proti Radiču, ne sme pa biti taka, ki bo s svojimi napakami pomagala Radiču.

To mora biti osnovna misel pri reševanju sedanje krize in če bo ta misel uveljavljena, potem smo zadovoljni z vsako vlado, ki pride, ker bo korak bližje k zmagi demokracije.

Razkritja „Novosti“ o puču.

Beograd, 24. oktobra. Današnje »Novosti« pišejo o puču in navajajo nova odkritja tajne aktivnosti ministrov-korupcionistov, ki so se hoteli s pučem rešiti aretacij in pobegniti iz države. List imenoma navaja korupcioniste. Glavni krivci so: Laza Marković, Milan Srškić, Voja Janić, Rade Pašić, Dragutin Kojić in Velizar Spalajković. Organizator vsega pa je Krsta Miletić. Tudi Miroslav Spalajković je markantna osebnost, ki ima zveze z belo roko in oficirsko kliko, ki je skušala preprečiti nastop Davidovičeve vlade.

TRI MOŽNOSTI.

Beograd, 24. oktobra. V političnih krogih krožijo sledeče kombinacije za rešitev krize: 1. sestava volilne vlade, P.-P. 2. sestava koalicijske vlade med radikali in blokom. Pa kombina-

Ta klika je baje celo ustavila kraljev ukaz na potu iz dvora v tiskarno in hotela pridobiti Jovanoviča za notranjega ministra. Ker pa je Jovanovič ponudbo odbil, je ves puč propadel. Obstoje zadosni dokazi, da se nekaj pripravljalo, toda ni znano, ali ima vlada o tem kakve posebne informacije. Miletić se pritožuje, češ, da je pod policijskim nadzorom, mi pa stojimo na stališču, piše list, da bi morala vlada korupcioniste že davno zapreti in da bi nikoli ne bil tako pravično izvajen zakon o zaščiti države kakor ravno ob tej priliki.

cija pa ni dovolj verjetna, ker bi v tem slučaju prišlo do cepitve bloka, kar pa muslimani ne želijo. 3. nevtralna vlada, o kateri se bo še danes razpravljalo in ki dosedaj še nima nobenega izhoda.

SEJA DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 24. oktobra. Seja demokratskega kluba je bila zelo burna in dolga. Radikali so nestrno pričakovali izida seje. Razširjene so govorice, da je prišlo na seji do incidentov. Zlasti ostro da je nastopil Voja Veljković, ki da je vehementno napadel Davidoviča. Tudi se širijo o cepitvi demokratov na Davidovičovo in Timotijeve skupino, h kateri pripadajo tudi Kumanudi, Milo Savčić, Radosavljević in drugi. Temu nasprotno pa je Kumanudi izjavil, da ni nobenega govora o cepitvi. Klub bo popoldne nadaljeval diskusijo. V demokratskem klubu vlada popolna soglasnost. Pečić je izjavil, da je bil komuniké le podstavljen, ker večina ni bila za njegovo objavo. Seja demokratskega kluba se bo popoldne nadaljevala.

OSTER KOMUNIKE UDRUŽENJA INVALIDOV.

Beograd, 24. oktobra. Osrednji odbor udruženja vojnih invalidov je na svoji seji, kateri so prisostvovali vsi delegati iz cele kraljevine, izdal poseben komuniké, v katerem pravi, da so na zborovanju pretresali nesrečno politično situacijo v pogledu izboljšanja njihovega položaja. Nikakor ne puste, da bi se kupčevalo v strankarske in osebne svrhe z morjem krvi in gomilami kosti v vojni padlih žrtev. Zato smatra osrednji odbor voj. invalidov za neprijatelja vsakogar, ki je proti izglasovanju invalidskega zakona in bo sam rešil svoje šestletno životarjenje, ki se tudi malo ne razlikuje od vsakdanjega umiranja.

DAVIDOVIČ IN KOROŠEC NA DVORU.

Beograd, 24. oktobra. Ob 12. uri je Davidovič odšel v dvor. Malo kasneje je odšel v avdijenco tudi Korošec. Po avdijenci, ki je trajala dalje časa, sta oba ministra odšla na konferenco vlade. Konferenca vlade je trajala do 13.30 in so na njej razpravljali o avdijenci in položaju, v katerem se nahaja blok. Po konferenci so bili ministri zelo rezervirani. Pečić je ponovno potrdil, da blok ni zadovoljen s komunikéjem, češ da je to le komuniké N. Petroviča.

NAPORI ZA SPORAZUM MED FAŠISTI IN OPOZICIJO.

Rim, 24. oktobra. Čim bolj se približuje otvoritev zbornice, tem z večjo silo se skuša priti med posameznimi strankami, v prvi vrsti med opozicionálnim blokom in vladno večino, do sporazuma. Liberalci, ki so nekako v sredi med opozicijo in sedanjo vladno skupino, skušajo na vsak način doseči, da bi se tudi opozicionálni blok udeležil zasedanja. Zlasti »Giornale d'Italia« se odločno poteguje za to in skuša dokazati opozicionálnemu bloku, da se moti, ako misli, da bo z abstinenco zrušil fašistovski režim. Na drugi strani skušajo fašistovski listi dokazati, da tudi v opozicionálnem bloku ne vlada več ona sloga, kakor takoj po Matteottijevem umoru. Posebno med unitarci in popolari se opaža v zadnjem času stremljenje, da bi se opozicionálni blok udeležil zasedanja.

RADIKALNO NAZIRANJE NA POLOŽAJ.

Beograd, 24. oktobra. Radikalni smatrajo, da so gospodarji situacije in da se brez njih ne more voditi države. V narodni skupščini se mora primesti invalidski zakon, 2 zemljoradniška zakona in proračun za prih. leto, nakar se mora skupščina za nekaj časa odgoditi in šele potem bi nastopilo vprašanje volitev. Do tega časa pa se utege radičeva stranka razbiti in na ta način bi mogli radikali dobiti sigurno večino. Medtem bi bilo tudi že mogoče napraviti homogeno radikalno vladno, ali pa koalicijsko s klerikalci in demokratami, ki bi bila le začasna, da bi mogli skupno z njimi iti na volitve. Radikalni pričakujejo, da se bo položaj danes ponoči ali jutri zjutraj definitivno razčistil v smislu volilne vlade ali pa bo začel v podeljek delovati skupščina.

STAVKA V PODJETJU CAPRONI.

Milan, 24. oktobra. Stavka v podjetju Caproni še vedno ni končana. Tvrdka Alfa Romeo je danes otvorila tvornico. Pričakujejo, da se bodo v kratkem sporazumele z delavci tudi ostale tvrdke in da bo stavka kmalu končana.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 24. oktobra.

Yrednote.

Državni papirji: a) Obveznice: 7 % investicijsko posojilo iz leta 1921, blago 62. Denarce: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d. denar 210, Ljubljanska kreditna banka denar 215, blago 230, Merkantilna banka denar 123, blago 128, Prva hrvatska štedionica denar 915. b) Podjetja: Strojne tovarne in livarne denar 130, blago 148. Trboveljska premogokopna družba blago 450, Združene papirnice denar 112, blago 120. Založnice Ltd.: 4 in pol % zast. l. kr. dež. banke blago 17, 4 in pol % kom. zad. dež. banke blago 88.

Produkti.

Deske skorete 13 mm, od 16 cm napr. 2 % 15 cm, par. frko meja blago 720, deske 25 mm l. in II. gorenji, blago, frko naklad. post. denar 600, deske skorete paral. 13 mm, 600 kosov 30 cm šir., 600 kosov 32 cm šir., 600 kosov 33 cm šir., 600 kosov 36 cm šir., frko meja denar 820, remeljni 7/7, 8/8, l. in II., frko meja blago 710, bukova drva, 1 m in II., frko meja blago 710, bukova drva, 1 m in II., napol suha, frko naklad. post. blago 25, brusilni les po lesnih uzacah ljublj. borze, frko nakl. post. kol. 5 vag., denar 220, blago 230, zaključ. 220, pšenica domača, frko l. denar 385, pšenica bačka, par. l. blago 435, korusa bačka, par. l. blago 335, oves bački, par. l. blago 325, fižol ribničar očičen, b/n, frko Postojna, trans. blago 590, fižol ribničar, orig., frko l. denar 475, fižol prepelčar, očičen, b/n, frko Postojna, trans. blago 575, fižol prepelčar, orig., frko l. denar 470, fižol mandolon, orig., frko l. denar 350, fižol rjavi, orig., frko l. denar 400, laneno seme, par. l. denar 680, pšenica moka, bačka »o« bas, frko l. blago 620, pšenica moka domača »o« bas, frko l. blago 605, krompir bell frko Jesenice denar 120, jabolka za prešanje, frko naklad. post. denar 80.

Zagreb, 24. oktobra. Pariz 362.50—367.50, London 313.15—316.15, New York 69.15—71.15, Praga 207.20—210.20, Milan 302.50—305.50, Dunaj 0.097—0.099, Curli 13.45—13.55. — Valute. Dolar 68%, lira 2.99—3.02.

Curli, 24. oktobra. Zagreb 7.35—7.50, Pariz 27.10—27.25, London 23.37—23.39, New York 519.50—520.25, Milan 22.55—22.65, Praga 15.425—15.525. Trst, 24. oktobra. Zagreb 32.80—33, London 103.50—103.65, Pariz 120—120.50, New York 22.95—23.025, Curli 442—443.50, Praga 68.50—68.70, Dunaj 0.0322—0.0326.

RIED.

K občinskim volitvam. Kdor zasleduje sedanjí boj za občino Bled, se mora v resnici žuditi, da je tak boj sploh mogoč. »Slovenec« očita samostojnega demokratu, da so prejemali težke tisočake za intervencije. »Jutro« pa prihaja zopet s listimi protiočiki na naslov klerikalcev. Vsi ti očitki dokazujejo, da nimajo pravi niti demokrati in niti pristaši SLS. Zato se nam zdi za Bledce najpravišnje, če poverijo vodstvo občine možem, ki bodo pred vsem gledali na gospodarski dobrobit občine in ki se bodo v resnici zavzemali za koristi Bledcev. Jasnó je, da zastopa delavske koristi najbolj delavska stranka. Ker nastopa pri blejskih volitvah samo ena delavska stranka in sicer Narodno socialistična stranka, zato je za delavce najbolj naravno, da volijo to stranko. Na drugi strani pa je enako jasno, da je za kmeté in obrtnike edino pravilno, če glasujejo za listo Združenih kmetov in obrtnikov. To je vse tako jasno, da je vsaka beseda odveč. Po volitvah pa naj pride do sporazuma med delavci in kmeti, med NSS in SKS in občina Bled bo potem v najboljši rokah in ne bo treba več poslušati medsebojnih očitkov pristahev JDS in SLS, ki bi je zahteval več za intervencije. Upamó, da bodo blejski volilci naše mirne besede spoštovali, vsaj se izgovorjene le z ozirom na koristi Bleda.

Izgovorjava nekaterih ameriških imen.

(Konec.)

Najtežje ameriško krajevno ime španskega izvora je morda Yosemite, ime proslavljenega "narodnega parka" v Californiji. Malokdo zadene pravi naglas in izgovarjavo: treba reči "josemiti" z naglasom na drugem zlogu. In kaj vse ne pravijo za Los Angeles, najbolj obljubeno mesto v Californiji! Ne glede na to, ki izgovarjajo to ime tako, kot bi bilo pisano v našem jeziku, kar ni prav, ga večina Amerikancev izgovarja kot "los endželes"; ali mnogi ljudje v Californiji in drugi, ki znajo španski, se trudijo izgovarjati to ime po španski — torej "los anheles".

Na vzhodu srečamo polno holandskih imen in njihova izgovorjava ni povsod po istem kopitu. Stuyvesant se izgovarja kot "stajevzente", Schuyler kot "skajler", reka Schuylkill pri Philadelphiji pa se izgovarja kot "skulkil".

Največ težkoč radi naglasa nudijo seveda mnogozložna imena. Niagara se pravilno izgovarja "Naj-egara" z naglasom na e. Leviathan, novo ime orjaške ladje, ki se je nekdanje zvala "Vaterland", se izgovarja kot "livajetan" z naglasom na al. Birmingham, Utica in Syracuse, tri važna industrijska središča v državi New York, imajo naglas na prvem zlogu. Reka Potomac, ob kateri leži glavno mesto Združenih držav, Washington, ima naglas na predzadnjem zlogu, ravnotako Ashtabula v državi Ohio, Seattle, najvažnejše mesto v državi Washington in Wilkes-Barre, središče trdega premoga v Pennsylvaniji. Izgovarjava tega zadnjega mesta je dokaj čudna — približno kot "hvilksber" ali "hvilksber" z naglasom na e. Precej zagonetna je tudi izgovarjava imena Worcester, važnega mesta v državi Massachusetts; v pisavi (spelling) ima tri zloge, v izgovarjavi pa le dva. Izgovarja se tako, kot da bi bilo pi-

sano Wuster, pri čemur samoglasnik u zveni kot kratki slovenski u.

Nekatera druga imena, ki vsebujejo nekoliko nemih soglasnikov, torej takih, ki se pišejo, ali ne izgovarjajo, kar ustrašilo človeka na prvi pogled. Izgledajo pa precej krotka, ko jih človek izgovarja. Na primer, Poughkeepsie ob reki Hudson; izgovarja se "pokipsi" z naglasom na prvem i.

Vseposvodi široum Združenih držav srečavamo indijanska imena mest, rek, jezer in gora. Nekatera so tako dolga, da človeku kar sapa zastane, ko jih pogleda. Blizu mesta Webster v državi Massachusetts je neko jezero, katerega pravopis baje le dva ali trije ljudje v sosesčini znajo na pamet. Jezero se imenuje Chautauquaugamaug. V prevodu to pomenja: jezero plemena, ki živi onkraj jezera. Glede izgovarjave pa je najboljše, da čitatelj sam napravi izlet tja, pa bo izvedel. Reki Allegheny in Monongahela, ki se pri Pittsburgu zlivata v reko Ohio, imata se precej lahko izgovarjavo, ki ne dela nikakih težkoč našim tamkajšnjim mrojakom; naglas je pri obeh na predzadnjem zlogu. Kalamazoo, prosvetno središče v državi Michigan, ima naglas na zadnjem zlogu, ki se seveda izgovarja kot "zu". (Amerikanci se kaj radi norčujejo iz tega imena, seveda razen onih, ki tam stanujejo.) Michigan pa se ne izgovarja "mišigan", ampak "mišigan". Glede države Connecticut pa treba paziti na to, da se prvi c ne izgovarja; torej "konetikut" z snjim rojakom; naglas je pri obeh na predzadnjem i. Nisem šel s tem namenom notri, da bi kolo ukradel. Pijan sem bil. Pri "Amerikancu" še nisem bil nikdar...

Predsednik: "No, Amerikanec" menda vendar nima takega "gita", da bi bili vi od enega litra pijani? Obtoženec: "Spomnim se samo na to, da sem vzel kolo mimogrede... Za 'heč' sem ga vzel." Priča Meglič: "Videl sem, da je kolo vzel. Pijan ni bil prav nič. Držal sem ga,

ni bil slovenski, predvsem škof Baraga. Izgovarja se kot "suentimeri" z naglasom na predzadnjem zlogu. Houston, železniško središče v južnem Texasu, se izgovarja kot "hustun".

Tudi nekatera trska imena nudijo težkoče v izgovarjavi. V imenu Dougherty se ugh sploh ne izgovarja — torej približno "doerti" z naglasom na o. MacKeown se izgovarja kot "mek-kiun".

Sodišče.

§ 171 K. Z. ali NI SE MU POSREČILO.

R. J., delavec iz zasedenega ozemlja doma, še ne predkaznovan, je popival dne 23. septembra s prijatelji in delavskimi kolegi po št. Jakobskem predmestju. Da je prišel s svojo družbo tudi k "Amerikancu", ni nič čudnega. Spili so tam par litrov vina. Polagoma so odšli drug za drugim. J. je imel najboljši "Sitzleder", zato je ostal nazadnje sam. Sicer je pa ostal mogoče zato, ker je imel posebne namene... Kratko nalo, ko so odšli vsi drugi, je plačal, pošiljal na vse strani, če ga kdo vidi, nato je smuknil iz veže in odšel. Z njim pa je šlo kolo ključavničarskega mojstra Megliča. Gostilničar in natakarka pa sta pazila nanj — seveda k "Amerikancu" ne zahaja ravno sam "high-life" — in zato nerodni novinec v tatvini s kolesom ni prišel daleč. Par korakov pred vežo ga je zgrabila roka "Amerikanca", ki je gotovo nekoliko krepkejša kakor roka sestranskega proletarca.

Zagovor: "Ja, čisto po pravici bom povedal. Nisem šel s tem namenom notri, da bi kolo ukradel. Pijan sem bil. Pri "Amerikancu" še nisem bil nikdar..."

Predsednik: "No, Amerikanec" menda vendar nima takega "gita", da bi bili vi od enega litra pijani?

Obtoženec: "Spomnim se samo na to, da sem vzel kolo mimogrede... Za 'heč' sem ga vzel."

Priča Meglič: "Videl sem, da je kolo vzel. Pijan ni bil prav nič. Držal sem ga,

dokler ni prišel stražnik, pa se ni prav nič zibal."

Predsednik: "Ali je povedal, da je vzel kolo samo za 'špas'?"

Priča: "Nč, kar ti je bil, pa je čakov na stražnika."

Predsednik: "No, kaj pravite vi na to?" Obtoženec: "No, en mal sm biv vender pian..."

Priča stražnik: "Čist mal je biv pian al pa nč!"

Predsednik: "Ali je Vam kaj rekel, da je vzel kolo samo 'za špas'?"

Stražnik: "Ja."

Sodba: Kriv zločina tatvine v smislu § 171 in 173 k. z. Kazen: 5 tednov težke ječe, poostrene z enim postom. (Seveda ima plačati tudi 50 Din takse.)

Kazen je prestana, ker je sedel fant že nad 5 tednov v preiskovalnem zaporu.

Kar Vi hočete

to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 28.—, Lekarnar Eug. Feller Stubica Donja, Elzatr 357, Hrvatska

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA ILIRIJA
LJUBLJANA Kralja Petra trg 8

Telefon štev. 220

Plačilo tudi na obroke!

OBLEKE

narejene
največja
izbira

samo v trgovini
O. BERNATOVIČ
MESTNI TRG 5

PREMOG

Trboveljski
Liboški
Ormoški

in visoko kalorični
Trebodolski (spec. za centralne kurjave)

dobavlja po najnižjih cenah

DOM. ČEBIN

trgovina s premogom

Ljubljana, št. 1./II.

Lastnik:

Konzorcij "Narodnega Dnevnika"

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska "Zvezna tiskarna" v Ljubljani.

136

Toda Rokov jih je gotovo podil daleč v notranjino dežele. Tarzan je bil prepričan, da jih lahko dohiti še v bližini velike divje reke, če... In to se mu je zdelo verjetnejše — Hanibali bi višje zgoraj ob Ugambi begunce ujeli in umorili. Ta konec bi popolnoma odgovarjal Rokovim željam.

Tekom pogovora s Kavirjem so drsli čolni naglo skozi valove proti domači vasi črncev. Pri življenju ostali Kavirjevi vojščaki so napolnili tri čolne. Le sem in tam so se drznili plašno ozreti v vodilni čoln z njegovimi pošastnimi potniki: Akuta z njegovo tekmo boja na osem opic skročeno čredo, leoparda Sheeta, Tarzana in Mugambi. Še nikdar v življenju niso srečali tako strašne čete in pričakovali so, da plane vsak čas katera teh pošast k njim in jih raztrga v čunje. In res so Tarzan, Mugambi in Akut renčeče zverj komaj toliko krotili, da ni ta ali ona naenkrat udarila z dolgo roko po golih, bleščečih se telesih v sosednjih čolnih.

Vrh tega so živali že njim neprijetne kretnje z vesli prav posebno razdražile, kakor tudi preveč viden strah črncev.

Tarzan je hotel le toliko prekiniti vožnjo, da v Kavirjevi vasi nalože od črncev prineseno hrano. Razen tega naj bi poglavar določil kakih dvanajst mož, ki bi veslali v Tarzanovem čolnu. Kaviri je bil neznansko vesel, da je bil opičji človek pripravljn, zadovoljiti se z izpolnitvijo te želje. Čim bliže je prihajal k cilju, tem prej bo prost te strašne družbe. Toda njegova obljuba je bila lažje dana kakor izpolnjena. Komaj so njegovi ljudje pri izkrcanju razumeli zakaj gre, jih že ni bilo nikjer, kakor bi pihnil. Kdor se ni takoj potuhnil, jo je odkuril s čudovito gotovostjo v smeri proti džungli! In ko je hotel Kaviri končno izbrati Tarzanove spremljevalce, ni imel nobenega svojca več pri sebi. Čela vas je bila prazna.

Tarzan ni mogel prikriti hudomušnega smehljaja. "Zdi se, da imajo vaši malce strahu pred

nalogo spremljevanja," je dejal porogljivo. "Le ostani mirno tukaj, Kaviri! Videl boš, kako kmalu se bodo tvoji ljudje kar v trumah vračali."

Opičji človek je poklical svojo čredo, ukazal Mugambiju, da ostane s Kavirjem v vasi in odšel z leopardom in opicami v bližnjo džunglo.

Minilo je pol ure in nenavdno tišino, ki je ležala nad vasio, je rušil le šum, ki je vsak dan prihajal iz divjih gozdov, kot priča bujne življenjske polnosti. Zdelo se je, kakor bi bila samota v vasi ostalih ravno vsled tega še večja. Mugambi in Kaviri sta torej napeto pričakovala, kaj bo...

Naenkrat sta zaslišala strašen, mogočen krik. Mugambi je kljub veliki oddaljenosti spoznal, da kliče opičji človek na boj. In skoro neposredno nato je zadonel iz vseh kotov in koncev v velikem polkrogu okrog naselbine, utrjeni s plotom, isti bojni krik, tu in tam okrepljen od tuljenja lačnega leoparda.

V pustini izdan.

Oba divjaka, Kaviri in Mugambi sta čepela pred vhomom v poglavarjevo kočjo. Do smrti preplašen se je Kaviri vprašujoče oziral naokrog.

"Kaj je to," je jecljal.

"To je Tarzan in njegova čreda zverj," je odvrnil Mugambi. "Kako bi vedel, kaj se godi tam? Mogoče žro tvoje ljudi, ker so jo popihali."

Trepetaje in poln groze se je Kaviri oziral v džunglo. Odkar je živel, niso še nikdar takšni mozek pretresujoči kriki odmevali po njegovih gozdovih. Bližali so se bolj in bolj in zraven je donelo že kričanje in stokanje preganjanj mož. Žena in otrok. Dvajset minut in zdelo se je, da ne bo konca. Bilo je le še lučaj oddaljeno od vaškega plota. Kaviri je hotel zbežati, toda Ugambi ga je

še pravočasno zgrabil. Storil je, kakor mu je ukazal Tarzan.

V prihodnjem hipu pa so se že domačini vsuli v vas. Drveli so, kolikor so jim dopuščale moči. Polival jih je pot strahu in vsi so se menda hoteli kar najhitreje poskriti v varnih kočah. Kakor čreda ovac, v katero se je zapodil volk, so se razpršili na vse konce in kraje in za njimi je pritiskal Tarzan, Sheeta in Akutova opičja četa.

Preko Tarzanovih ustnic je šinil vesel smehljaj, ko je stopil h Kaviriju.

"Prijatelj in brat," je dejal, "tu imaš zopet svoje ljudi. Zdaj določi one, ki bodo veslali v mojem čolnu."

Z drhtečimi koleno je Kaviri odšel. Toda naj je še toliko klical svoje vojščake, naj pridejo k njemu, se ni nihče oglasil.

"Povej jim," je dejal Tarzan, "da spustim svoje pleme nad nje, če ne pridejo takoj ven!"

Kaviri je storil, kakor mu je bilo ukazano, in takoj so pridrveli vsi k njemu.

S široko razprtimi očmi so merili divje vsiljence, ki so se s pretečimi gestami šopirili na vaški cesti.

Naglo je Tarzan določil dvanajst vojščakov, ki bi se naj peljali z Tarzanom. Ubogi dečki so bili blede kakor mrlič, ko so pomislili na tesno skupno bivanje z leopardom in opicami na bližnjem potovanju po reki. Kaviri jim je med tem zabčal, da jim vsak poskus bega nakopije celo čredo na vrat. Tako so se podali s polprikritim srdom k reki in v čoln.

Poglavarju je padel kamen od srca, ko je čoln končno izginil za hribovitim pomolom po reki navzgor.

V nadaljnjih treh dneh je prodirala pisana družba zmirom globlje v neraziskane divje kraje ob obeh straneh reke Ugambi. Trije od dvanajstih vojščakov so kmalu odnesli pete, vendar ta izguba ni bila občutna, ker je par opic končno razumelo, kako je treba ravnati z vesli.

Brez dvoma bi Tarzan hitreje napredoval po suhem, vendar je uvidel neprecenljivo prednost tesno skupaj potujoče divje čete, kar je bilo mogoče le v čolnu. Dvakrat na dan so šli na suho po hrano in ponoči so spali na bregu ali na številnih otokih sredi reke.

Domačini so povsod pobegnili iz svojih naselbin, še predno se je pojavila v njih Tarzanova tolpa. Tarzan je želel srečati kakega divjaka iz bližnjih vasi, toda ob prihodu v vsako vas se mu je mudil isti prizor.

Tedaj je sklenil, da prodre sam v deželo in da sledi njegova tolpa po vodi. Mugambiju je sporočil svoj sklep in ukazal Akutu, naj zmirom uboga črnceva navodila.

"V par dneh se vrnem k vama," je dejal. "Zdaj hočem naprej pogledati, kaj je z onim belim lopovom, ki ga iščem."

Na prihodnji postaji je Tarzan odšel sam v džunglo. Kmalu je izginil z vidika svoje tolpe.

Prvih par vasic, v katere je prišel, so bile zapuščene. Vest o bližanju njegove strahotne čete se je torej hitro širila iz kraja v kraj. Proti večeru je dospel v oddaljeno naselbino. S slamo krite kočje je obdal trden plot. Tarzan je naštel par sto domačinov. Zavihlet se je takoj v vejeve orjaškega drevesa, čigar nenavadno dolge veje so preko plotu obsenčale precejšen del vašeke notranjine.

(Dalie prihodnjič.)

Puškarna F. K. KAISER

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.

"U" patroni vseh kalibrov po učinku najboljši, vedno v zalogi. Puške dvocevke za brezdimni smodnik že od 1400 Din naprej. Manlicher - Schoenauer puška za kroglo. Raznovrstna municija in vsa lovska oprema. Slovit pastji za divjačino iz Haynaua. Zaloga in montiranje daljnogledov na puške vseh kalibrov in sistemov cenovno in strokovnjsko. Zagotovljena točna postrežba.

Boljša gospodinja

išče mesta gospodinje, gre tudi za vzgojiteljico. Ponudbe na upravnishvo lista pod "Vzgojiteljica"

Prodaja se

1/2 posestva poleg tovarne papirja. Natatneje se poizve pri TEREZIJU SLEVEC, vas, Ladje št. 19. v Medvodah.

IV. JAX in sin

Ljubljana

Gospodetska c. št. 2

priporočajo svojo bogato zalogo

pisalni strojev

"ROLER" in "ORANJA"

šivalnih strojev

za rodbine in obrt ter

voznih koles

Styria — Dürkopp —

Orožno kolo

(Waffenrad).

Ceniki zastoj in franko.

MALI OGLASI

Modna krojačnica

za gospode in dame KELC, Maribor, Stolna ul. 5, izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.

Iščem

mladega steklarskega pomočnika, kateri se je te stroke že izučil, kakor tudi učenca iz boljše poštene hiše. Nastop takoj. Cenj. ponudbe je poslati na upravo lista pod "Pomočnik in učenec".

Trgovski vajenec

močan in zdrav z 2 letno prakso, radi opustitve trgovine, želi nadaljevati učno mesto. Naslov pove uprava lista.

Elegantna spalnica,

nova, kompletna, jesenova, politirana, se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Mehlovano sobo

z dvema posteljnima, po možnosti s posebnim vhomom, v sredini mesta iščeta 2 gospodinjci. Ponudbe prosita pod "Mirni" na upravo lista.

Kroje (muštre)

po najnovejši modi, poljubne za dame in gospode, razpošilja Kneželi Alojzij strokovni učitelj za krojaštvo Ljubljana Križevniška ul. 2.

Specialist

za gorske čevlje

in jahalne škornje

P. LUKAS,

Ljubljana, Sv. Petra c. 7.

Detelino seme, fižol in gobe

kupi Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Stanovanje

s kuhinjo in 2 malimi sobami ali 1 veliko se išče v Ljubljani ali okolici. Plača se mesečno do 1500.—. Cenjene ponudbe na upr. lista pod "Čimpreje".

Delikatesna trgovina

na novo ustanovljena se cenj. občinstvu priporoča. Cene nizke, postrežba solidna. FRAN KOS, Zidovska ulica.

3 pisarniške sobe

v III. nadstropju (lift) odda takoj Pokojniški zavod, Aleksandrova cesta 12.

Ljubitelju živali

se odda proti povračilu insestratnih stroškov 2-letna foxterrier psica. — Resljeva 28/II, od 2. do 3. ure.

Odeje

velike 154 X 200, dobro prešite, iz močnega rožnatega kambrisa s fino pavolo po Din 220.— finiš flanel porhant po Din 14.—

Oglašujte v "Narodni Dnevnik"

Mehlovano sobo

srednjo, iščeta dva boljše gospoda. Če le mogoče v mestu. Ponudbe na upravo lista pod "Soba".

Mesečno sobo

neopremljeno če le mogoče z souporabo kuhinje v mestu ali predmestju išče mirna družina. Ponudbe pod "Zadovoljnost" na upravo lista.

Kot učenca

v trgovino z mešanim blagom želi oddati trgovca svojega sina. Cenj. ponudbe na upravo lista pod "Pošten".

Jesenski površnik

moški in žaketi s telovnikom, vse dobro ohranjeno se ugodno prodaja. Naslov pove uprava lista.

Kupi se

mala hiša na periferiji ali v okolici Ljubljane. Ponudbe, z navedbo cene na upravo lista pod "Dom".

Pridna deklica

bi rada pospravljala mesečno sobo ali pisarniške prostore. Naslov prosa na upravo lista pod "Mesečno 100".

Voz na peresih

skoraj nov, ter par lahkih kormatov, nekoliko rabljenih prodaja Ivan Molek, sedlar, Vrhnika 114.

Išče se

dobro vpeljen potnik papirna trgovine, ki bi bil pripravljen prevzeti dobro idčo 8 mesečno sezonsko blago proti proviziji. Naslov pri upravi lista.

Edini tihi

pisalni stroj

L. C. Smith & Bros Mod. B

brez najmanjšega ropota.

Zastopstvo:

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/II.

MERAKL

BOJE, MASTILA, LAKOVE, ŠTUK, EMAJLE, KISTOVE I JAMACNO CISTI FIRNIS NAJBOLJE KAKVOCE NUDI

MEDIČ-ZANKL

DRUŽBA Z O. Z. LJUBLJANA CENTRALA

MARIBOR NOVI SAD

PODRUŽNICA SKLADIŠTE

TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE

Modni salon M. SEDEJ — STRNAD

Prešernova ulica, palača Mestne hranilnice,

priporočajo zadnje novosti, dunajskih in pariških klobukov. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najnižje cene. Solidno blago.